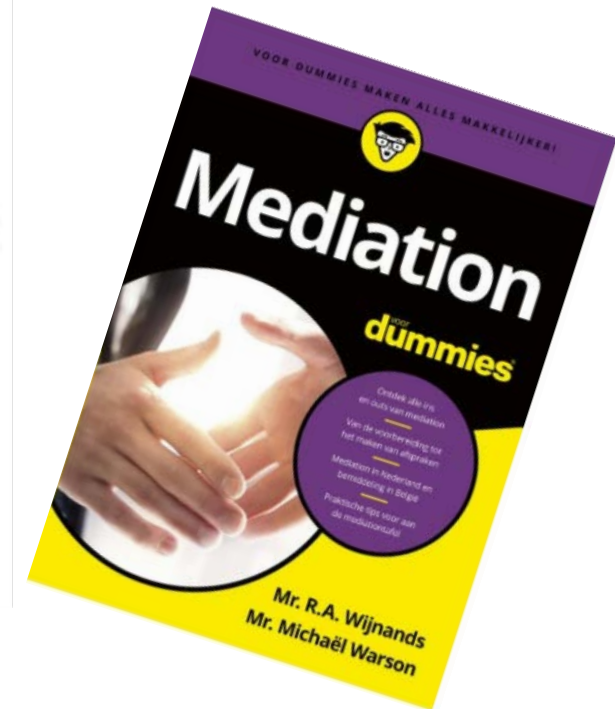

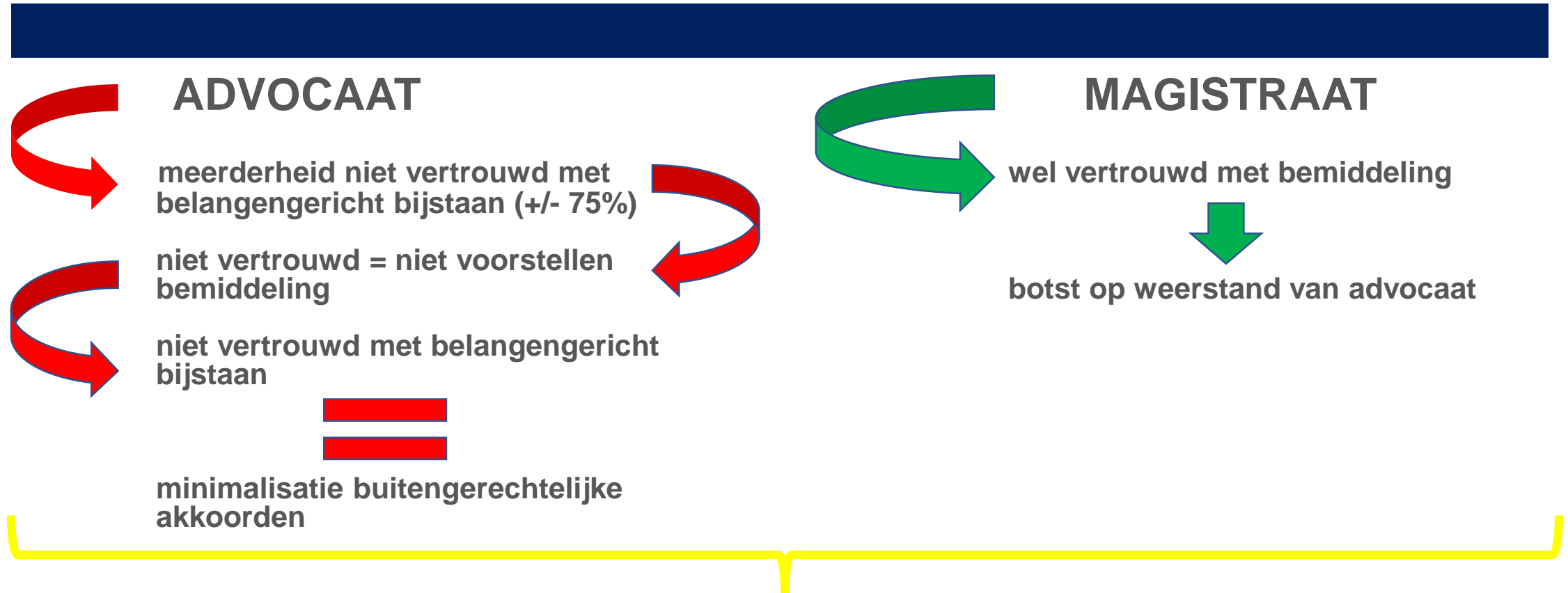
Nieuwe wetten, Nieuwe regels

Voor Advocaten, Rechters en (traject)Bemiddelaars

25 april 2018 – Gent

1. Nieuwe context, nieuwe wending

Maatschappelijk wordt advocaat soms gezien als een problemenmaker/escalator en niet als een oplosser !

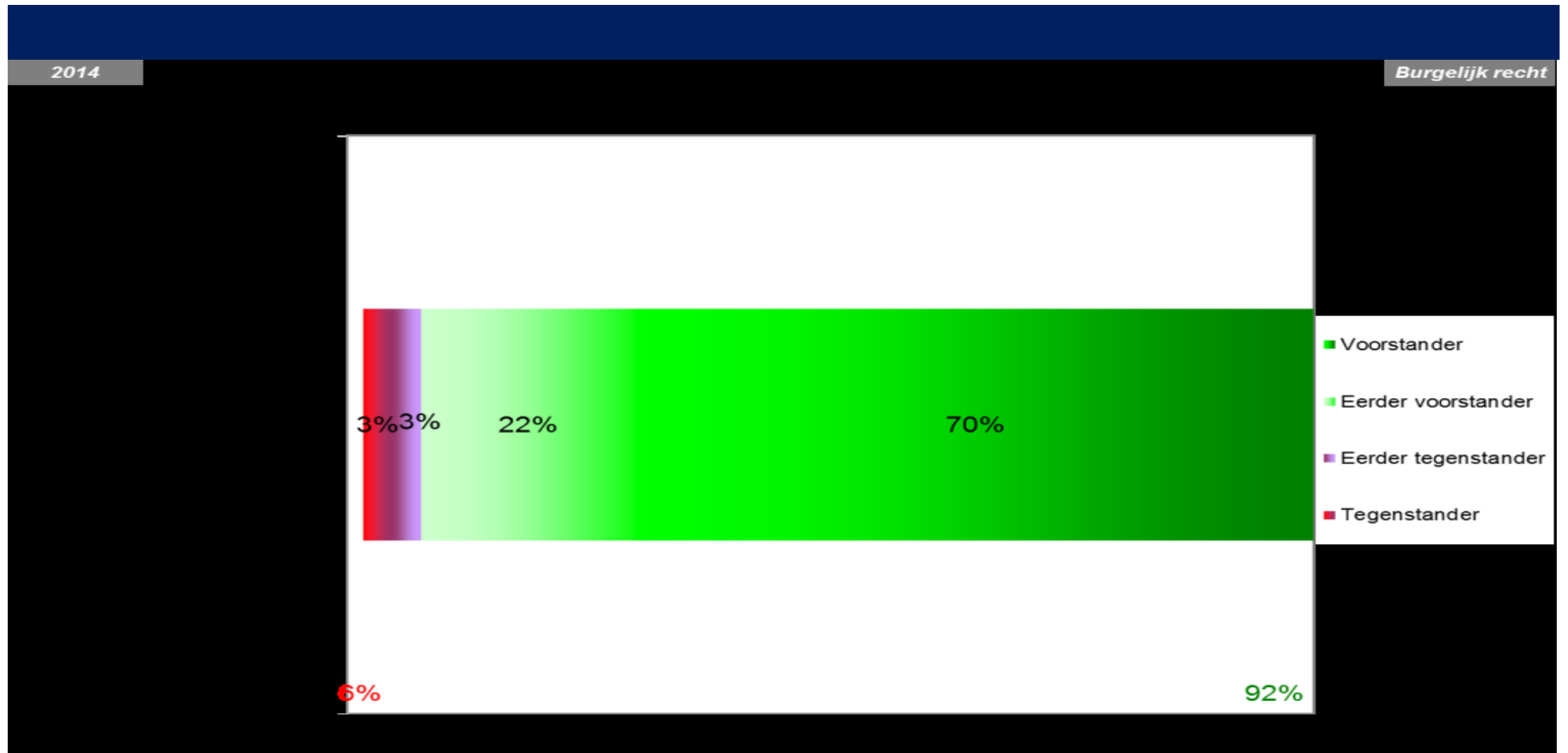
1. Nieuwe context – niet enkel een juridisch casino

1. Nieuwe context – cliënt

1. Nieuwe context – cliënt (Justitiebarometer 2014)

1. Nieuwe context, nieuwe wending

De minister van justitie, een man met een justitieplan.

Justitieplan 2015:

“Er worden maatregelen getroffen om alternatieve wijzen van geschillenoplossing, zoals bemiddeling, een gelijkwaardige plaats te geven in het gerechtelijk recht.”

Justitieplan – p34

1. Justitieplan: Doeleinden

1. Vermindering financiële kost Justitie (financiële ontlasting)
2. Beslechting enkel waar nog echt nodig (tijdsontlasting)
3. Buitengerechtelijke oplossing stimuleren (kwaliteit)
4. Kinderen uit de knel (verbetering belang kind in familiezaken)
5. Van standpunten naar belangen (de-escalatie conflicten)
6. Meer *duurzamere* regelingen win-win <> win-lose

2. Justitieplan: Concreet

Bevordering alternatieve vormen van geschillenbeslechting:

- A. Wijziging rol actoren justitie
  - 1. Rechter/Detector/Verwijzer
  - 2. De *oplossingsgerichte* advocaat
- B. Herziening bemiddelingswet
- C. Nieuw Format: Collaboratieve onderhandeling
- ➔ D. Nog toekomst voor advocaten?

A1. Wijziging Rol actoren: Rechter/ Detector/ Verwijzer

Algemeen - Nieuw Art. 730/1 Ger. W. (Rechter → Partijen)

1. Bevraging voorafgaande pogingen tot minnelijke oplossing (**Detector**)

“[...] kan hij de partijen bevragen over de wijze waarop zij voorafgaand aan het geding gepoogd hebben het geschil minnelijk op te lossen en hen inlichten over de mogelijkheden om daar alsnog toe over te gaan.”

2. Persoonlijke verschijning met gekoppelde mogelijke sanctie! (**Detector**)

“Daartoe kan de rechter de persoonlijke verschijning van de partijen bevelen.”

“Hij mag uit de niet-naleving van deze beslissing elk passend gevolg (sic) afleiden.”

3. Schorsing met het oog op minnelijke schikking (**Verwijzer**)

“ Op vraag van één van de partijen of indien de rechter dit nuttig acht, kan hij, zo hij vaststelt dat verzoening mogelijk is, op diezelfde inleidingszitting of op een zitting bepaald op een nabije datum, de zaak verdagen naar een vaste datum die een maand niet mag overschrijden, behoudens akkoord van de partijen, teneinde hen in de gelegenheid te stellen om na te gaan of hun geschil geheel of deels op minnelijke wijze kan worden opgelost en om daarover alle nuttige inlichtingen in te winnen.”

A1. Wijziging Rol actoren: Rechter/ Detector/ Verwijzer

Algemeen - Nieuw art 1734 §1 Ger. W. en 1740 Ger. W. (Rechter → Partijen)

4. Bemiddeling bevelen (Verwijzer)

“[...] kan de rechter voor wie een zaak hangend is, op gezamenlijk verzoek van de partijen of op eigen initiatief maar met instemming van de partijen, een bemiddeling bevelen, zolang de zaak niet in beraad is genomen.”

“Indien beide partijen daartegen gekant zijn, kan de rechter geen bemiddeling bevelen.”

5. Collaboratieve onderhandeling bevelen (Verwijzer)

“[...] Kan de rechter voor wie een zaak hangend is, op gezamenlijk verzoek van de partijen en na hen gehoord te hebben over de beoogde maatregel, zolang de zaak niet in beraad is genomen bevelen hun geschil door een collaboratieve onderhandeling trachten op te lossen [...]” (Nieuw artikel 1740 Ger. W)

A1. Wijziging Rol actoren: Rechter/ Verzoener/ Schikker

Algemeen - Nieuw Art 731 Ger. W (Partijen → Rechter)

6. Inleidingszitting met oog op verzoening “as such”

“Het behoort tot de opdracht van de rechter om de partijen te verzoenen” (lid 1)

*“[...] kan iedere inleidende hoofdvordering tussen partijen
[...] op verzoek van een partij of met beider instemming
vooraf ter minnelijke schikking worden voorgelegd aan de rechter die bevoegd is om in eerste
aanleg ervan kennis te nemen.” (lid 2)*

A1. Wijziging rol actoren: Familierechtbank en familierechter

In familiezaken - Nieuw Art 1253/1 Ger. W.

1. Inleiding / verzoening
2. Informatieplicht :
  - Verzoening
  - Bemiddeling
  - Minnelijke oplossing
  - Versterking werking Kamer Minnelijke Schikking (vertrouwelijk)

A2. Wijziging rol actoren: De *oplossingsgerichte* advocaat

Nieuw Art 444, 2^e lid Ger. W

Informatie- + bevorderingsplicht minnelijke oplossing van geschillen

“Zij informeren de rechtszoekende over de mogelijkheid tot bemiddeling, verzoening en elke andere vorm van minnelijke oplossing van geschillen. Indien zij van mening zijn dat een minnelijke oplossing van het geschil overwogen kan worden, trachten zij die in de mate van het mogelijke te bevorderen.”

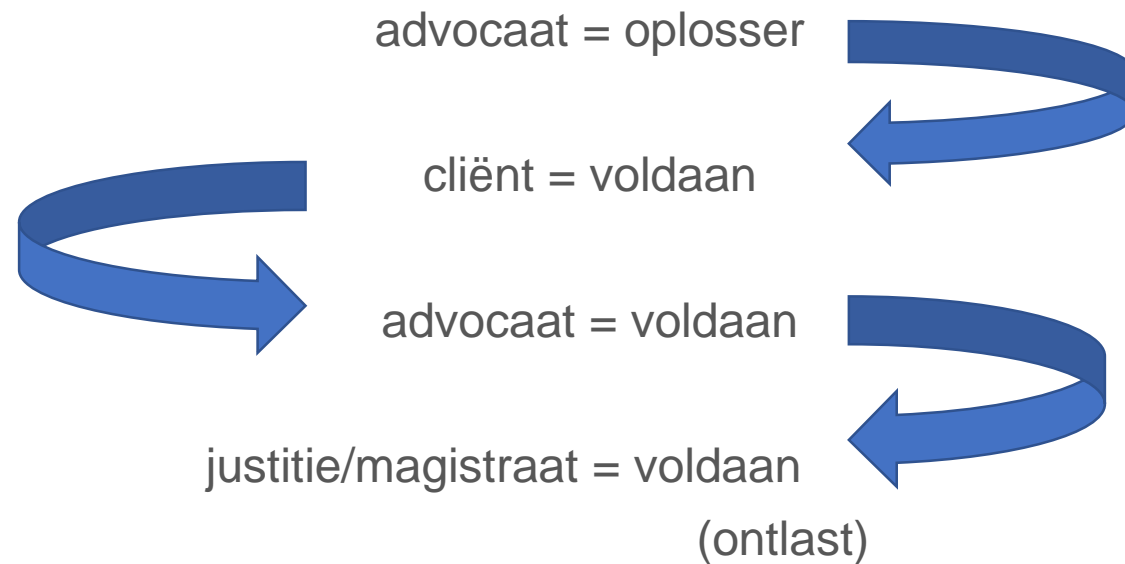
Advocaat: beslechter → oplosser

A2. Wijziging rol actoren: De *oplossingsgerichte* advocaat

- ~~1. juridische autist~~
2. activering van oplossende skills
3. Prioritair aanbieden van en bijstaan van de cliënt in een pallet van buitengerechtelijke minnelijke mogelijkheden (Gerechtelijke procedure = tevens loop-back naar minnelijke oplossingstrajecten)

A2. Wijziging rol actoren: De *oplossingsgerichte* advocaat

Van don't naar do:
'win-win' = 'win-win-win'

A2. Wijziging rol actoren: De *oplossingsgerichte* advocaat

Van don't naar do durven is doen

- * niet laten uitsluiten
- * band bouwen met bemiddelaars
- * bemiddelaars vertrouwen geven
- * belangengericht voorbereiden
- * hybride rol spelen
- * advocatengerichte bemiddelaars kiezen
- * rol bemiddelaar bewaken
(bemiddeling is geen deskundig onderzoek)
- * juridische creatieveling > juridisch autist

A2. Wijziging rol actoren: De *oplossingsgerichte* advocaat

Van don't naar do doen is win-win

- * akkoord cliënt = voldoening
- * voldoening = beleving van efficiëntie
- * advocaat = deskundig begeleider van een *win*beleving
- * advocaat = relevant
- * advocaat = niet meer probleem bovenop het probleem
- * advocaat = expert-oplosser + expert-beslechter zo nodig
- * advocaat wint natuurlijke markt terug

B. Herziening bemiddelingswet

1. Definitie bemiddeling (nieuw artikel 1723/1 Ger. W)

“De bemiddeling is een vertrouwelijk en gestructureerd proces van vrijwillig overleg tussen conflicterende partijen met de actieve medewerking van een onafhankelijke, neutrale en onpartijdige derde die de communicatie vergemakkelijkt en poogt de partijen ertoe te brengen zelf een oplossing uit te werken.” (nieuw artikel 1723/1 Ger. W)

2. Bepaling geschillen vatbaar voor bemiddeling (nieuw artikel 1724 Ger. W.)

“Elk al dan niet grensoverschrijdend geschil van vermogensrechtelijke aard, met inbegrip van een geschil waar een publiekrechtelijke rechtspersoon is bij betrokken, kan het voorwerp van een bemiddeling uitmaken.

Niet-vermogensrechtelijke geschillen die vatbaar zijn voor dading, met inbegrip van de geschillen waar een publiekrechtelijke rechtspersoon bij betrokken is, evenals de geschillen bedoeld in artikel 572bis, 3, 4, 6 tot 10 en 12 tot 15 en de geschillen voortvloeiend uit de feitelijke samenwoning kunnen eveneens het voorwerp van een bemiddeling uitmaken.”

= Ruimere deelname-mogelijkheid voor publiekrechtelijke rechtspersonen

B. Herziening bemiddelingswet

3. Vorming erkend bemiddelaar: (Nieuw artikel 1726 paragraaf 2 Ger. W)

- Theoretische en praktische opleiding
- Bekwaamheidsexamen en bekwaamheidsproeven
- Opleiding + Examen bestaan uit een juridisch, een psychologische, een sociologische en een bemiddelingsvaardigheidscomponent

4. Beschermd titel erkend bemiddelaar

“Niemand mag de titel van “erkend bemiddelaar” gebruiken alleen of in combinatie met andere termen, zonder dat hij is opgenomen op de lijst van erkende bemiddelaars [...].”

(Nieuw artikel 1726 § 4 Ger. W.)

Uitzondering: Buitengerechtelijke bemiddelaar B2B (Artikel 227 quater Strafwetboek)

B. Herziening bemiddelingswet

5. Bevel tot bemiddeling door rechter (nieuw artikel 1734, paragraaf 1 Ger. W.)

“[...] kan de rechter voor wie een zaak hangend is, op gezamenlijk verzoek van de partijen of op eigen initiatief maar met instemming van de partijen, een bemiddeling bevelen, zolang de zaak niet in beraad is genomen.”

“Indien beide partijen daartegen gekant zijn, kan de rechter geen bemiddeling bevelen.”

6. Keuze bemiddelaar (nieuw artikel 1734 paragraaf 1/1 Ger. W)

a. door partijen

- indien partijen gezamenlijk een bemiddelaar voorstellen*
- wiligt de rechter dit verzoek in, tenzij die bemiddelaar niet voldoet aan de (erkennings-)voorwaarden van artikel 1726 Ger.W. (zie supra)*

b. door rechter

- indien de partijen niet overeenkomen over de aan te stellen bemiddelaar*
- wijst de rechter een erkend bemiddelaar aan gevestigd in de buurt van de woonplaats van partijen (voor zover mogelijk) op basis van de lijst van alle bemiddelaars opgesteld door de FBC (bij voorkeur bij toerbeurt).*

C. Nieuw format: Collaboratieve onderhandeling

- Nieuw deel VIII in Gerechtelijk Wetboek (artikel 1738 e.v. Ger. W.)

- Belangengerichte onderhandeling

“[...] een vrijwillige en vertrouwelijke procedure van geschillenoplossing door onderhandeling, waarbij conflicterende partijen en hun respectieve advocaten betrokken zijn en laatstgenoemden optreden in het kader van een exclusief en beperkt mandaat van bijstand en adviesverlening teneinde een minnelijk akkoord te bewerkstelligen.”
(Nieuw artikel 1738 Ger. W)

- Bijgestaan door bijzonder daartoe opgeleide advocaten

“Enkel collaboratieve advocaten mogen collaboratieve onderhandelingen voeren.”
(Nieuw artikel 1739 § 1 Ger. W)

C. Nieuw format: Collaboratieve onderhandeling

- Collaboratief onderhandelingsprotocol (Artikel 1741 Ger. W)

- Automatische stand-still procedure (Artikel 1741, 3° Ger. W)
- Terugtrekkingsplicht (Artikel 1741, 5° Ger. W)
- Vertrouwelijkheid (Artikel 1738 en 1741, 6° Ger. W)

- Vrijwilligheid

“Elke partij kan te allen tijde een einde maken aan de collaboratieve onderhandeling.” (Nieuw artikel 1742§1 Ger. W)

- Ook mogelijk op bevel van rechter

“[...] Kan de rechter voor wie een zaak hangend is, op gezamenlijk verzoek van de partijen en na hen gehoord te hebben over de beoogde maatregel, zolang de zaak niet in beraad is genomen bevelen hun geschil door een collaboratieve onderhandeling trachten op te lossen [...]” (Nieuw artikel 1740 Ger. W)

C. Nieuw format: Collaboratief advocaat/onderhandelaar ?

- **Erkenning na bijzondere opleiding** (Nieuw artikel 1739 § 2 Ger. W)
  - oprichting gezamenlijke commissie door OVB, OBFG
  - die zal instaan voor bijzondere opleiding, permanente vorming, erkenning, waarborgen en reglementering voor collaboratieve advocaten
- **Lijst collaboratieve advocaten** (Nieuw artikel 1739 § 2 Ger. W)
  - opgesteld door OVB
  - voorwaarden: bijzondere opleiding, erkenning van collaboratieve advocaat en onderschrijving reglement.
- Wellicht geen 1000 collaboratieve onderhandelingen, hopelijk wel 1000 collaboratieve onderhandelaars.

D. Nog toekomst voor advocaten? JA !!!!

1. Belangengericht onderhandelaar
2. Bijstandsverlener in bemiddeling
3. Collaboratief onderhandelaar
4. Procedurebegeleider (enkel wanneer het echt niet anders kan)

?

